

Comisia agricultură și industrie alimentară

RAPORT

cu privire la audierea Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură pe marginea activităților desfășurate de către entitate în semestrul I și prioritățile stabilite pentru semestrul II al anului 2021

Agencia de Intervenție și Plăți pentru Agricultură (în continuare - AIPA) are misiunea de a susține financiar producătorii agricoli și comunitățile locale în vederea dezvoltării sectorului agroindustrial și mediului rural prin prisma gestionării corecte și transparente a Fondului național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural (în continuare - FNDAMR) dar și ale altor surse ale partenerilor de dezvoltare.

Realizarea misiunii se axează pe următoarele domenii de intervenție:

- stimularea producătorilor agricoli prin oferirea subvențiilor post-investiționale;
- dezvoltarea proiectelor start-up prin oferirea producătorilor agricoli a subvențiilor în avans;
- îmbunătățirea nivelului de trai și de muncă în mediul rural prin subvenționarea în avans a proiectelor de dezvoltare a infrastructurii localităților dar și diversificarea activităților non-agricole;
- ajutor financiar/compensații pentru atenuarea pierderilor producătorilor agricoli ce au fost afectați de calamitățile naturale din anul 2020;
- alocarea plăților directe per cap de animal.

Conform prevederilor Legii bugetului de stat pentru anul 2021, FNDAMR va constitui 1100,0 mil. lei. Acest fond urmează a fi distribuit după cum urmează:

- contribuția statului în Fondul Național al Viei și Vinului – 26,1 mil. lei;
- angajamente față de producătorii agricoli ce au efectuat investiții în anul 2020 dar nu au beneficiat de subvenții ca urmare a epuizării FNDAMR – cca 820 mil. lei;
- subvenții în avans pentru tineri și femei fermier pentru dezvoltarea proiectelor start-up – 55,0 mil. lei;
- subvenții în avans pentru implementarea măsurilor de dezvoltare rurală - 165,0 mil. lei;
- plăți directe per cap de animal - 80 mil. lei;

- subvenționarea post-investițională a producătorilor agricoli în baza cererilor recepționate în anul 2021.

În contextul prevederilor normative în vigoare, resursele financiare au fost valorificate, după cum urmează:

I. Subvenții post-investiționale

La situația din 01 ianuarie 2021, AIPA avea în proces de examinare 5586 cereri de acordare a *subvențiilor post-investiționale* în sumă de cca 820,0 mil. lei. Din datoriile acumulate, la situația din 12 octombrie 2021, s-a reușit:

- onorarea angajamentelor pentru 5315 cereri *în sumă de 762,8 mil. lei;*

Dintre care au fost distribuite după cum urmează:

- *Susținerea înființării, modernizării și defrișării plantațiilor pomicole și viticole precum și instalarea sistemelor de suport și antigrindină – 115,1 mln. lei;*
- *Stimularea investițiilor pentru producerea legumelor și fructelor pe teren protejat – 6,78 mln lei;*
- *Stimularea investițiilor pentru procurarea tehnicii și utilajului agricol convențional – 120,1 mln lei;*
- *Stimularea investițiilor pentru utilizarea și renovarea tehnologică a fermelor zootehnice – 60,3 mln lei;*
- *Stimularea procurării animalelor de prăsilă și menținerii fondului genetic al acestora – 20,2 mln lei;*
- *Stimularea creditării producătorilor agricoli de către băncile comerciale și instituțiile financiare nebancare – 113,8 mln lei;*
- *Stimularea mecanismului de asigurare a riscurilor în agricultură – 1,4 mln lei;*
- *Stimularea investițiilor în dezvoltarea infrastructurii postrecoltare și procesare - 228,4 mln lei;*
- *Stimularea investițiilor pentru procurarea echipamentului de irigare – 44,3 mln lei;*
- *Stimularea producătorilor agricoli pentru compensarea cheltuielilor de irigare – 6,7 mln lei;*
- *Stimularea investițiilor pentru procurarea echipamentului No-Till, Mini-Till – 17,9 mln lei;*
- *Stimularea promovării și dezvoltării agriculturii ecologice- 6,2 mln lei;*
- *Îmbunătățirea și dezvoltarea infrastructurii rurale – 21,6 mln lei;*
- *Servicii de consultanță și formare – 0,1 mln lei;*
- *Stimularea investițiilor pentru consolidarea terenurilor agricole, Stimularea activităților de promovare pe piețele externe – 0.04 mln lei;*

- 215 cereri respinse de AIPA pentru neîntreținerea criteriilor de eligibilitate, în sumă de 26,1 mil. lei;

- în proces de examinare și autorizate 56 cereri în sumă de cca 13,4 mil. lei (0,8% din totalul cererilor recepționate, dintre care 9 cereri sunt suspendate în baza cauzei penale în sumă de 6,2 mil. lei). dosarele în examinare sunt cereri cu contestații sau în așteptarea actelor suplimentare;

- diferența de 30,0 mil. lei constituie sumele subvențiilor diminuate de AIPA pentru costurile neeligibile subvenționării.

În anul 2021, AIPA a recepționat 3592 cereri de acordare a subvențiilor post-investiționale în sumă de 619,7 mil. lei în diminuare cu cca 86 mil. lei față de sursele financiare solicitate de producătorii agricoli în perioada similară a anului precedent (-132 cereri).

AIPA a demarat procesul de autorizare a cererilor recepționate în anul 2021, astfel că primele 100 cereri în sumă de 12.3 mil lei au fost transferate pe conturile producătorilor agricoli.

La rectificarea legii bugetului de stat, FNDAMR a fost majorat cu 435 mil. lei ceea ce va permite minimizarea riscului de a acumula angajamente/datorii față de solicitantii de subvenții.

Reiterez faptul că în anul 2020, experții FMI au asistat Ministerul Agriculturii în procesul de raționalizare a cheltuielilor în sectorul bugetar compartimentul „agricultură” și au menționat că cel mai sigur mecanism de stimulare pentru producătorii agricoli este alocarea subvențiilor post-investiționale.

II. Subvenții în avans pentru dezvoltarea proiectelor start-up.

În contextul implementării Regulamentului privind condițiile și procedura de acordare a subvențiilor în avans pentru proiectele start-up anual, 5% sau 55 mil. lei din valoarea FNDAMR, sunt direcționate pentru susținerea *tinerilor și femeilor fermier ce se lansează pentru prima dată în activități economice*.

În premieră din anul 2021, în politica de subvenționare a fost identificată o categorie nouă de solicitant de subvenții majorate și anume - *migrant revenit*.

Astfel, în rezultatul demarării celui de-al VII-lea apel de recepționare a cererilor, 45 producători agricoli debutanți urmează să-și inițieze afaceri în agricultură, cu planificarea investițiilor în sectorul dat de peste 40,0 mil. lei ce vor genera crearea a peste 80 locuri noi de muncă.

Aportul statului pentru dezvoltarea celor 45 de proiecte investiționale urmează a fi de peste 26,0 mil. lei, surse disponibile spre a fi alocate din FNDAMR. Cererile recepționate urmează a fi evaluate de către Comisia de selectare și evaluare în termeni proximi.

Astfel, în anul curent, AIPA a achitat prima tranșă a 13 proiecte și 4 solicitări pentru tranșa finală în sumă de 6,1 mil. lei.

Informăm că, urmare a apelurilor precedente desfășurate, sunt în proces de implementare 56 de proiecte start-up, pentru care urmează a fi achitată tranșa finală în sumă de cca 13 mil. lei.

III. Subvenții în avans pentru îmbunătățirea nivelului de trai și de muncă în mediul rural:

Începând cu anul 2020, AIPA implementează o nouă modalitate de plată „subvenții în avans pentru îmbunătățirea nivelului de trai și de muncă în mediul rural”. Sursele financiare sunt alocate din Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural și va constitui un quantum de până la 5% *ceea ce reprezintă 55 milioane lei per măsură*.

Măsurile de sprijin orientate spre dezvoltarea rurală contribuie la creșterea atractivității zonelor rurale, prin implementarea proiectelor de dezvoltare a infrastructurii publice și serviciilor furnizate populației rurale, crearea afacerilor în domeniile non-agricole și generarea noilor locuri de muncă.

Sursele financiare alocate pentru îmbunătățirea nivelului de trai și de muncă în mediul rural sunt direcționate pe 3 măsuri și anume:

Măsură 1. Îmbunătățirea și dezvoltarea infrastructurii economice publice rurale;

Măsură 2. Renovarea și dezvoltarea localității rurale;

Măsură 3. Diversificarea economiei rurale prin activități non-agricole.

În contextul implementării Regulamentului privind acordarea subvențiilor pentru îmbunătățirea nivelului de trai și de muncă în mediul rural în anul 2020 au fost selectate spre finanțare 82 dosare în sumă de cca 66 mil. lei dintre care 6 proiecte, solicitanții fiind APL au abandonat implementarea proiectelor. De menționat că sursele financiare nevalorificate din anul 2020 au fost direcționate spre achitarea subvențiilor post-investiționale conform prevederilor cadrului normativ în vigoare. Implementarea proiectelor investiționale vor contribui:

1) *pentru îmbunătățirea și dezvoltarea infrastructurii economice publice rurale vor fi:*

- modernizate *drumurilor publice locale* care asigură accesul la bunuri ale domeniului public de interes local pentru 14 primării și urmează a fi renovate 12,9 km de drum. Contribuția statului în implementarea acestor proiecte ar constitui 15,3 mil. lei;

- reabilite/modernizate *sisteme de alimentare cu apă* pentru 9 primării și urmează a fi modernizate 23,3 km de sisteme ce alimentează cu apă și 2 stații de

pompare a apei. Contribuția statului în implementarea acestor proiecte ar constituie 10,7 mil. lei;

- proiecte în domeniul colectării, epurării și deversării apelor uzate în sistemele de canalizare pentru 2 primării și urmează a fi reabilite 5 km de sistem de canalizare. Contribuția statului în implementarea acestor proiecte ar constituie 1,2 mil. lei.

2) pentru renovarea și dezvoltarea localității rurale vor fi:

- instalate iluminatul public stradal pentru 15 primării, fiind modernizate 40 km de iluminat stradal. Contribuția statului în implementarea acestor proiecte ar constituie 6,4 mil. lei;

- achiziționate vehicule și echipamente de deszăpezire, întreținere a spațiilor verzi pentru 19 primării și urmează a fi achiziționate 18 vehicule și 34 echipamente de deszăpezire și întreținere a spațiilor verzi. Contribuția statului în implementarea acestor proiecte ar constituie 8,3 mil. lei;

- renovarea/reabilitarea clădirilor publice – (4 grădinițe, 5 case de cultură, 2 centre comunitare, 1 centru de sănătate și 1 școală). Contribuția statului în implementarea acestor proiecte ar constituie 7,2 mil. lei;

- amenajarea zonelor de agrement - 2 primării ce își propun să amenajeze o zonă de odihnă pentru băștinași și un parc. Contribuția statului în implementarea acestor proiecte ar constituie 1,9 mil. lei.

3) pentru diversificarea economiei rurale prin activități non-agricole au fost selectate spre plată 6 proiecte investiționale orientate spre dezvoltarea turismului rural, producerea de băuturi tradiționale locale, modernizare unei televiziuni locale, etc. Contribuția statului în implementarea acestor proiecte ar constituie 3,4 mil. lei.

În anul 2021 pentru implementarea Regulamentului privind acordarea subvențiilor pentru îmbunătățirea nivelului de trai și de muncă în mediul rural au fost selectate spre finanțare 65 de proiecte investiționale iar suma subvenției ce urmează a fi alocată constituie 84,7 mil. lei dintre care 4 proiecte, solicitanții fiind APL nu au prezentat documentele confirmative ce stau la baza perfectării contractelor de finanțare. Sursele financiare ce vor fi nevalorificate vor fi orientate spre achitarea subvențiilor post-investiționale, conform prevederilor cadrului normativ. Implementarea proiectelor investiționale vor contribui:

1) pentru îmbunătățirea și dezvoltarea infrastructurii economice publice rurale vor fi:

- modernizate drumurilor publice locale care asigură accesul la bunuri ale domeniului public de interes local pentru 10 primării și urmează a fi renovate 11,9

km de drum. Contribuția statului în implementarea acestor proiecte ar constitui 21,3 mil. lei;

- reabilitate/modernizate *sisteme de alimentare cu apă* pentru 7 primării și urmează a fi modernizate 19,1 km de sisteme ce alimentează cu apă și schimbarea a 4 turnuri de apă. Contribuția statului în implementarea acestor proiecte ar constitui 12,9 mil;

- proiecte în domeniul colectării, epurării și deversării apelor uzate în sistemele *de canalizare* pentru 2 primării și urmează a fi reabilitate 4,7 km de sistem de canalizare. Contribuția statului în implementarea acestor proiecte ar constitui 3,7 mil. lei.

2) pentru renovarea și dezvoltarea localității rurale vor fi:

- instalate *iluminatul public stradal* pentru 5 primării, fiind modernizate 31,2 km de iluminat stradal. Contribuția statului în implementarea acestor proiecte ar constitui 7,4 mil. lei;

- achiziționate *vehicule și echipamente de dezăpezire, întreținere a spațiilor verzi* pentru 22 primării. Contribuția statului în implementarea acestor proiecte ar constitui 15,2 mil. lei;

- renovate/reabilitate *clădirilor publice* – (3 grădinițe, 4 case de cultură, 3 centre comunitare, primărie -2 și 1 școală). Contribuția statului în implementarea acestor proiecte ar constitui 15,4 mil. lei;

- amenajate zone de agrement - 3 primării ce își propun să amenajeze o zonă de odihnă pentru băștinași un parc și o piață agricolă. Contribuția statului în implementarea acestor proiecte ar constitui 7,1 mil. lei.

3) pentru diversificarea economiei rurale prin activități non-agricole au fost selectate spre plată 2 proiecte investiționale orientate spre dezvoltarea turismului rural și modernizarea punctelor de comercializare a produselor alimentare și non-alimentare. Contribuția statului în implementarea acestor proiecte ar constitui 1,0 mil. lei.

Astfel de la lansarea acestui program s-a reușit:

- derularea a trei apeluri de recepționare a cererilor;
- evaluarea și selectare spre plată a 147 proiecte investiționale e pozitiv cu contribuția statului de peste 150 mil. lei;
- achitate I tranșă – 84 proiecte investiționale în sumă de 40,6 mil. lei;
- achitate II tranșă – 55 proiecte investiționale în sumă de 16,3 mil. lei;
- achitate III tranșă – 24 proiecte investiționale în sumă de 1,9 mil. lei;
- proiecte implementate – 30;
- beneficiari direcți ai proiectelor selectate spre finanțare – 263 539 populație.

recepționare a cererilor de acordare a plăților directe per cap de animal pentru specia bovine, ovine, caprine.

În acest sens, AIPA a recepționat 416 cereri de acordare a plăților directe per cap de animal dintre care 197 – pentru deținătorii de bovine, 128 – ovine și 91 - deținătorii de caprine. De plăți directe per cap de animal urmează să beneficieze 322 deținătorii de animale unici.

Plățile directe per cap de animal vor fi alocate din Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural și vor contribui la stimularea creșterii și întreținerii, conform datelor preliminare, a:

- 13 623 *bovine* (dintre care 3 550 - junci peste 12 luni, 9 046 vaci din rase specializate pentru producția de lapte și mixte și 1 027 vaci din rase specializate pentru producția de carne);
- 27 590 *ovine* (dintre care 3 640 - mioare peste 12 luni, 20 894 oi din rase specializate pentru producția de lapte și mixte și 3 060 oi din rase specializate pentru producția de carne);
- 10 571 *caprine* (dintre care 1 317 - căprițe peste 12 luni și 9 254 capre).

La situația din 12 octombrie AIPA a reușit să deburseze pe conul producătorilor agricoli a 63,9 mil. lei pentru 295 cereri de acordare a plăților directe per cap de animal iar altele 11 cereri au fost respinse pe motivul neîntinerii criteriilor de eligibilitate. Se află în proces de examinare 110 cereri ce urmează a fi achitate în termeni proximi.

V. Ajutor umanitar sub formă de motorină:

Întru executarea prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 27/2021 pentru aprobarea Regulamentului privind stabilirea cuantumului de motorină din ajutorul umanitar extern acordat de către România, destinat suportului agricultorilor afectați de seceta din 2020, în perioada 16 martie - 06 aprilie, AIPA a recepționat **3502 cereri** cu privire la solicitarea ajutorului umanitar de la 3430 producători agricoli unici. Din totalul dosarelor depuse 22- au fost respinse deoarece nu au întrunit criteriile de eligibilitate stabilite în cadrul normativ.

Conform datelor procesate:

- suprafața de teren eligibilă constituie 427.8 mii ha;
- după aplicarea coeficientului de categorisire a producătorilor agricoli, suprafața eligibilă constituie 325.3 mii ha;
- cuantumul mediu cantitativ per hectar de motorină ar constitui cca 18,4 kg;

- motorina a fost distribuită de Agenția Rezerve Materiale în baza de factură, cantitativ în kg deoarece volumul de motorină parvenit este de 6000 tone.

Totodată, reprezentanții AIPA au informat despre diverse aspecte ale activității entității în implementarea standardelor internaționale relevante sistemelor de management al calității și de management anti-mită, relevante gestionării resurselor IT și al resurselor umane, etc.

În contextul celor relatate, membrii Comisiei au luat act de raportul prezentat și solicită AIPA să întreprindă măsurile de rigoare în scopul reducerii duratei de timp pentru examinarea și autorizarea plăților destinate compensării primelor de asigurare în sectorul agricol, precum și atragerea unei atenții prioritare la achitarea datoriilor pentru măsura respectivă de sprijin.

Vladimir BOLEA
Președintele Comisiei